

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/167/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616211409
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6616211409.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu Mgr. Janky Benkovičovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., v spore žalobcu I. F. L., a. s., so sídlom U. X, XXX XX F., K.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Advokátska kancelária Patajová Pataj s. r. o., so sídlom J. Chalupku 8, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 867 519 proti žalovaným 1/ A. K., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom S. V. XX, XXX XX S., 2/ M. K., nar. XX. XX. D., s trvalým pobytom A. XX/XX, XXX XX F., o zaplatenie 10. 036,39 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 9Csp/50/2016-67 zo dňa 20. 01. 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec vo výroku, ktorým žalobu čo do sumy 1.071,58 Eur a o zaplatenie úrokov vo výške 22,90 % ročne zo sumy 5.847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplatenia zamietol (II. výrok) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.071,58 Eur, úroky vo výške 22,90% ročne zo sumy 5.847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Rozsudok Okresného súdu Lučenec vo výroku o trovách konania (III. výrok) m e n í tak, že žalobca má n á r o k voči žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

III. Žalobca má n á r o k voči žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1.1. Okresný súd Lučenec ako súd prvej inštancie (ďalej len „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 20. 01. 2017 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 8.964,81 Eur, úrok z omeškania vo výške 1% ročne zo sumy 5.847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). Vo zvyšku žalobu žalobcu proti žalovaným 1/a 2/ o zaplatenie 1.071,58 Eur a o zaplatenie úrokov vo výške 22,90% ročne zo sumy 5.847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplatenia zamietol (II. výrok). O trovách prvoinštančného konania okresný súd rozhodol tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní nahradiť žalobcovi trovy konania v pomere 78,64 % spoločne a nerozdielne (III. výrok).

1.2. V úvode odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 5.847,23 Eur s príslušenstvom. Pohľadávku vyčíslil ku dňu 18. 08. 2016 ako bežný úrok 4.009,68 Eur, úrok z omeškania vo výške 129,48 Eur, bežný úrok z úveru vo výške 22,09% ročne zo sumy 5.847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplatenia, úrok z omeškania úveru vo výške 1% ročne zo sumy 5.847, 23 Eur od 19. 08. 2016 do zaplatenia a poplatky vo výške 50,- Eur a to z titulu nesplateného, bezúčelového, klasického spotrebného úveru poskytnutého na základe zmluvy s I. X., úvere č. XXXXXXXXXXXX C., ktorý bol žalovaným 1/ a 2/ poskytnutý vo výške 6.000,- Eur, pri úrokovej sadzbe 22,90% ročne s konečnou splatnosťou úveru 20. 03. 2020, pri mesačných splátkach vo výške 146,21 Eur k 20. dňu v mesiaci, počnúc prvou splátkou dňa 20. 04. 2013 a poslednou dňa 20. 03. 2020. Nakoľko žalovaní 1/, 2/ úver nesplácali, boli vyzvaní na zaplatenie omeškaných splátok listom zo dňa

24. 04. 2014 a podaním zo dňa 03. 06. 2014 žalobca oznámil žalovaným 1/, 2/ predčasné zosplatnenie úveru a zároveň k úhrade celého záväzku do 10 dní odo dňa doručenia vyhlásenia, ktoré prevzali dňa 09. 06. 2014.

1.3. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že medzi stranami bola dňa 20. 03. 2013 uzatvorená zmluva o I. X. úvere č. XXXXXXXXXXXX C., na základe ktorej bol žalovaným 1/ a 2/ poskytnutý bezúčelový klasický spotrebný úver vo výške 6 000,- Eur s úrokovou sadzbou 22,90 % ročne s konečnou platnosťou dňa 20. 03. 2020. Medzi stranami bolo nesporné, že žalovaní 1/, 2/ úver nesplácali a v dôsledku uvedeného žalobca úver vyhlásil za predčasne splatný listom zo dňa 03. 06. 2014, ktorý prevzali dňa 09. 06. 2014. Žalobca si uplatňoval voči žalovaným 1/ a 2/ zaplataenie istiny vo výške 5.847,23 Eur bežných úrokov vo výške 4.009,68 Eur vyčíslených ku dňu 18. 08. 2016, úrokov z omeškania vo výške 129, 40 Eur ku dňu 18. 08. 2016, poplatkov vo výške 50,- Eur a úroku vo výške 22,90% ročne z istiny vo výške 5.847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplataenia a úroku z omeškania vo výške 1% ročne z uvedenej istiny od 19. 08. 2016 do zaplataenia.

1.4. Po uvedení zákonných ustanovení § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 2, § 53 ods. 9, § 565, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení ku dňu 20. 03. 2013 prvoinštančný súd konštatoval, že „Súd priznal žalobcovi zmluvné úroky ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 2938,10 Eur. Žalobca oznámil žalovaným zosplataenie úveru písomným podaním zo dňa 03.06.2014, keď predtým písomným podaním zo dňa 24. 04. 2014 vyzval žalovaných na zaplataenie dlhu po lehote splatnosti. Predčasné zosplataenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej sumy. V prípade spotrebiteľskej zmluvy je žalobca pri zosplataení úveru povinný dodržiavať ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ k zosplataeniu došlo žalobca ako veriteľ môže oprávnenne od dlžníkov požadovať zmluvné úroky len do vyhlásenia predčasnej splatnosti, ktoré boli vyčíslené sumou 2938,10 Eur. Pokiaľ žalobca požadoval zmluvné úroky aj po tomto dátume, súd žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku. Žalobca nemá právo na zaplataenie zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Uvedený záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku. Súd priznal žalobcovi istinu vo výške 5847,23 Eur, zmluvné úroky vo výške 2938,10 Eur, úroky z omeškania vo výške 129,48 Eur, poplatky vo výške 50,-Eur, teda celkom 8964,81 Eur. Vo zvyšku žalobu žalobcu proti žalovaným 1/ a 2/ o zaplataenie 1071,58 Eur - zmluvné úroky po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a o zaplataenie úrokov vo výške 22,9% ročne zo sumy 5847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplataenia žalobu zamietol. Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 1% ročne zo sumy 5847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplataenia“.

1.5. Na rozhodnutie o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods. 1, 2, Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a rozhodol podľa zásady úspechu a neúspechu v spore tak, že vzhľadom na prevažujúci úspech žalobcu mu priznal náhradu trov konania vo výške 78,64%.

2.1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, a to proti zamietajúcejmu výroku (II. výrok) a proti závislému výroku o trovách konania (III výrok) a navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2. V odôvodnení odvolania namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý skonštatoval, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), teda do zosplataenia úveru. Ďalej poukázal na zákonnú úpravu v ustanoveniach § 261, § 497, § 502, § 503 Obchodného zákonníka a § 658 ods. 1, § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka. Namietal, že uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/1998 nie je ustálenou súdnou praxou, nakoľko disponuje rozhodnutiami súdov SR, ktoré priznávajú veriteľovi zmluvné úroky do zaplataenia popri úrokoch z omeškania pri predčasne splatnej pohľadávke tak, ako to vyplýva z gramatického ako aj logického výkladu platných zákonných ustanovení. Konštatoval, že citované uznesenie Najvyššieho súdu znevýhodňuje väčšinu klientov, ktorí riadne splácajú svoje peňažné záväzky oproti dlžníkom, ktorí z akýchkoľvek dôvodov úver nemôžu, alebo nechcú splácať. Ďalej uviedol, že dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré poskytol žalovaným 1/, 2/ a ktoré mu nevrátili. Poukázal na ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré bolo členené do Občianskeho zákonníka s účinnosťou od 01. 04. 2015 (po uzatvorení zmluvy o úvere) a nakoľko právna úprava Občianskeho zákonníka nemá prechodné ustanovenie, je analogicky potrebné použiť § 875p Občianskeho zákonníka. Ďalej konštatoval, že povinnosť dlžníka platiť úrok z úveru okrem ustanovení

Obchodného zákonníka vzniká aj na základe zmluvných dojednaní v čl. I. bod 1. a 2. zmluvy o úvere a čl. IV. bod 1, pričom vyhlásením predčasnej splatnosti úveru zmluva nezanikla, a teda ani nárok na zaplatenie zmluvného úroku, ktorý trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky. Podľa jeho vedomia, platné kódexy práva neobsahujú ustanovenia, podľa ktorých by poskytnutí úveru veriteľ nemal voči dlžníkovi v omeškaní právo na zaplatenie úrokov, pričom ustanovenie § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. uvádza úrok ako súčasť odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR konštatoval, že súdne rozhodnutia nie sú všeobecne právne záväzné pre budúce rozhodnutia súdov a subjekty práva v obdobných prípadoch, pričom v zmysle čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sudca nie je viazaný okrem iného ani stanoviskami a judikatúrou Najvyššieho súdu SR, ani všeobecne záväznými právnymi predpismi s nižšou právnou silou, než majú zákony, nakoľko judikatúra nesmie mať ochranu práva v celom rozsahu práva priznaného všeobecne záväzným právnym predpisom, ani okliešťovať účel takéhoto práva.

3. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a § 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario s použitím § 219 ods. 3 CSP a rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutom výroku, ktorým žalobu o zaplatenie 1.071,58 Eur s príslušenstvom zamietol (II. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil.

5. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca a žalovaní 1/ a 2/ uzavreli dňa 20. 03. 2013 zmluvu o úvere, (bezúčelový, klasický, spotrebný úver), na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 6.000,- Eur, pričom žalovaní 1/, 2/ si riadne neplnili platobné povinnosti, pretože úver nesplácali, preto žalobca zosplatnil predmetný úver podaním zo dňa 03. 06. 2014, ktorý prevzali žalovaní 1/, 2/ dňa 09. 06. 2014 a 12. 06. 2014. Súd prvej inštancie z vyčíslených úrokov žalobcom vo výške 4.009,68 Eur priznal zmluvné úroky iba ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 2.938,10 Eur s konštatovaním, že veriteľ môže dlžníkov požadovať zmluvné úroky len do vyhlásenia predčasnej splatnosti, nakoľko tento záver vyplýva z podstaty zmluvného úroku ako odplaty za používanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú dlžníkovi do doby splatnosti. Z tých istých dôvodov nepriznal žalobcovi ani úroky vo výške 22,90% z istiny 5.847,23 Eur od 19. 08. 2016 do zaplatenia.

7. Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou podliehajúcou zákonu č. 129/2010Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obchodný zákonník“). Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, tzv. absolútnym obchodom a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere podľa ustanovenia § 497 a nasledujúce.

8. Podľa § 497 Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (znenie zákonných ustanovení Obchodného zákonníka ku dňu uzavretia zmluvy o úvere bude odvolací súd aplikovať v celom texte odôvodnenia rozhodnutia) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvykle úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednanú

úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške.

10. Súd prvej inštancie neuviedol zákonné ustanovenie, od ktorého svoj záver o zániku nároku žalobcu na zmluvné úroky po zosplatnení úveru vyvodil. Konštatoval iba, že ak došlo k zosplatneniu, žalobca ako veriteľ môže po zosplatnení úveru požadovať od dlžníkov úroky len do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

11. Odvolací súd uvádza, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 z 01. 07. 2000 (rozhodnutie Najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, nie dovolacieho) uverejnené v časopise Zo súdnej praxe vo zväzku 4 ročník 2000 pod publikačným č.43/2000 neriešilo otázku, či má veriteľ po predčasnom zosplatnení úveru nárok na dohodnuté úroky z úveru po zosplatnení úveru, ale či patria veriteľovi úroky z omeškania z nezaplatených zmluvných úrokov. Medzi účastníkmi konania sp. zn. 4Obo/143/98 bol spor v tom, z čoho pozostáva žalovaná pohľadávka, či predstavuje úroky z omeškania s platením splatných úrokov alebo ide o úročenie úrokov z omeškania. Odvolací súd vo veci sp. zn. 4Obo/143/98 uložil súdu prvej inštancie skúmať štruktúru žalovanej pohľadávky a je pravdou, že v ďalšom texte je uvedená veta: „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka)“, avšak bez bližšieho odôvodnenia s poukazom na zákonné ustanovenie, z ktorého tento záver vyplýva. V rozpore s týmto textom je poznámka k uverejnenému rozhodnutiu v časopise Zo súdnej praxe, kde je uvedené: „Osoba prijímajúca úver (dlžník) zo zmluvy o úvere podľa § 497 a nasledujúce Obchodného zákonníka preberá jednak povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a od doby poskytnutia peňažných prostriedkov do dňa ich vrátenia aj povinnosť platiť úroky“ a právna veta rozhodnutia, ktorá má vystihovať jeho podstatu znie: „Zmluvou o úvere sa dlžník zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Úroky sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka, preto dôsledkom omeškania s ich platením je zo zákona vyplývajúca povinnosť platiť úroky z omeškania“. Z uvedeného odvolací súd vyvodil, že ambíciou rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 nebolo riešiť, dokedy má veriteľ nárok na dohodnuté úroky z úveru, ale či z dlžných úrokov z úveru vzniká povinnosť platiť úroky z omeškania.

12. Odvolaciemu súdu sú z jeho rozhodovacej činnosti známe rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie vychádzajúce z názoru, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu (napríklad rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/400/2014 z 29. 07. 2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/4/2017 zo 16. 02. 2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/296/2016), ale aj opačné rozhodnutia obsahujúce názor, že povinnosť platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov v spotrebiteľských vzťahoch trvá aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia úveru (napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/41/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/432/2015, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/108/2014), čím odvolací súd poukazuje na to, že prax súdov pri rozhodovaní o nároku na zmluvné úroky z úveru po jeho zosplatnení je rozdielna.

13. Podľa článku VII., bod 2., písm. e) Zmluvy o I. X. úvere si žalobca vybral možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky banky zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti. Žalobca neodstúpil od zmluvy o úvere, nevypovedal zmluvu o úvere. V prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru je dlžník povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, poplatkami a s príslušenstvom najneskôr do 10 kalendárnych dní od dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy alebo oznámenia o vyhlásení úveru za splatný podľa čl. VII. bod 5. Banka je oprávnená od nasledujúceho dňa po dni splatnosti až do skutočného zaplatenia splatnej pohľadávky účtovať zo splatnej, ale nesplatennej sumy úveru okrem úroku podľa čl. IV. bod 2 zmluvy aj úrok z omeškania vo výške maximálne 5 %. Podľa čl. VII. bod 5 Všeobecných obchodných podmienok, je dlžník povinný vrátiť nesplatený úver spolu s úrokmi, poplatkami a príslušenstvom najneskôr do 10 kalendárnych dní od dňa doručenia oznámenia o odstúpení od Zmluvy o úvere alebo oznámenia o vyhlásení úveru za splatný. Z uvedeného vyplýva, že dohoda medzi účastníkmi zmluvy o úvere o dobe platenia úrokov z úveru znela na obdobie odo dňa čerpania úveru do dňa predchádzajúceho splateniu úveru.

14. Podstatnými náležitosťami zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka je určenie zmluvných strán, výšky úveru a záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie dlžníka peňažné prostriedky v dohodnutej

výške, ako aj záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Obchodný zákonník nemá priamu úpravu, z ktorej by vyplývalo, či veriteľovi patria zmluvné úroky v prípade predčasného zosplatnenia úveru iba do okamihu tohto zosplatnenia alebo mu tieto úroky patria až do doby konečného vrátenia peňažných prostriedkov dlžníkom. Takáto úprava absentuje aj pri zmluve o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka alebo v zákone č. 129/2010 Z. z. Snahou zákonodarcu o úpravu tejto otázky priamo v Občianskom zákonníku bola navrhovaná zmena ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zákonom č. 106/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov tak, že sa na konci tohto ustanovenia mala pripojiť veta: „úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“. Navrhovanú zmenu odôvodňovala dôvodová správa nasledovne: „V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok sa zavádza nové pravidlo, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprímerané postupy niektorých veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného plynie, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatnení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. Povedané inak, ak bol úver dojednaný na dobu 10 rokov, v 3. roku došlo k jeho jednorazovému zosplatneniu podľa § 53 ods. 9 OZ, za obdobie zvyšných 7 rokov už veriteľovi nebudú patriť odplatné úroky. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatnení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru“. Navrhovaná zmena sa do zákona č. 106/2014 Z. z. nepremietla v dôsledku pozmeňujúceho návrhu Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý uznesením z 18. marca 2014 č. 392a navrhol v článku I. vypustiť bod 5 v znení: „V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto veta: Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“ z dôvodu možného spôsobenia problémov v aplikačnej praxi.

15. Podstatnou otázkou pre rozhodnutie o odvolaní žalobcu je, či je možný súbeh úrokov z úveru aj úrokov z omeškania alebo sa navzájom vylučujú. Ustanovenie § 503 Obchodného zákonníka neupravuje dobu, dokedy je dlžník povinný platiť úroky z úveru, iba splatnosť úrokov a dispozitívne v odseku 3 poslednej vete povinnosť dlžníka zaplatiť úroky len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov v prípade vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov dlžníkom pred dobou určenou v zmluve. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Prípustnosť dohody účastníkov zmluvy o úvere o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorá je aplikovateľná v Slovenskej republike vzhľadom na v minulosti totožnú a v súčasnosti príbuznú právnu úpravu úverov poskytnutých spotrebiteľom. V rozhodnutí sp. zn. 33Odo/657/2005 z 27. 06. 2017 Najvyšší súd Českej republiky vyslovil záver, že nie je možné vylúčiť, aby si zmluvné strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky aj za dobu, počas ktorej bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi) teda aj za dobu, počas ktorej je dlžník v omeškani so splnením svojho záväzku z dôvodu, že istinu v dohodnutej dobe splatnosti veriteľovi nevráti. Najvyšší súd Českej republiky v tomto rozhodnutí výslovne uviedol, že zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úrok z omeškania predstavuje zákonnú sankciu za omeškanie zo zaplatením istiny a oba nároky môžu existovať vedľa seba. Z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy podľa dohody zmluvných strán. O možnom súbehu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania pri pôžičke je rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 24. 07. 2014 sp. zn. 33Cdo/1401/2014. Najvyšší súd tu zdôraznil, že oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná alebo nejedná o občianskoprávny vzťah. S odkazom na ďalšie svoje rozhodnutia (sp. zn. 33Odo/518/2003 z 25. 09. 2003, sp. zn. 33Odo/657/2005 z 27. 06. 2007, sp. zn. 33Cdo/1401/2014 z 24. 07. 2014) Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí z 21. 08. 2014 sp. zn. 33Cdo/212/2014 dal jednoznačnú odpoveď, že „dohodnuté úroky z úveru predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinností, t. j. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Kým povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškani so splnením dlhu, môže veriteľ požadovať dohodnuté úroky a úroky z omeškania môže požadovať pri omeškani dlžníka aj u bezúročnej (bezodplatnej) pôžičky. Dohodnuté úroky a úroky z

omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), majú však iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať vedľa seba. Z uvedeného výkladu vyplýva záver, že pre posúdenie primeranosti výšky úrokového zaťaženia nie je možné obe sadzby úrokov sčítať a že zákonné úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dohodli“.

16. Odvolaciemu súdu je známe uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. septembra 2012, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29C/131/2011-127 z 23. novembra 2011 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/30/2012-145 z 30. mája 2012, v ktorých s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 neboli žalobcovi v súdnom spore priznané zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere po splatnosti dlhu z dôvodu, že namietané rozhodnutie krajského súdu nie je možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, keď krajský súd stotožňujúc sa s rozhodnutím okresného súdu s poukazom na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v oblasti úrokov z úveru potvrdil rozhodnutie okresného súdu po rozšírení vecnej argumentácie na podporu správnosti odôvodnenia rozsudku okresného súdu.

17. Napriek tomu odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a vyhovel žalobe v časti zmluvných úrokov po dobe splatnosti úveru, pretože rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho vo veci sp. zn. 4Obo/143/98 s poukazom na ďalšie citované rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky a všeobecných súdov Slovenskej republiky už nie je možné považovať za štandardnú obchodnoprávnu judikatúru ani ustálenú súdnu prax.

18. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.071,58 Eur, úroky vo výške 22,90% ročne zo sumy 5.847,23 Eur počnúc od 19. 08. 2016 do zaplatenia.

19. Výrok o trovách konania je podľa § 379 písm. a) CSP závislým výrokom na rozhodnutí vo veci samej.

20. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Odvolací súd v súlade s § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie aj vo výroku o trovách konania tak, žalobca má nárok voči žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

21. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalobca, zásadne teda má nárok aj na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd preto žalobcovi priznal voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).